

allersidste Dage siger om, at de Konservative skal passe paa, de skal afholde sig fra at gøre noget, som man kan udlede som noget i Retning af, at Samarbejdet er sprængt. Det er Udtalelser i den Retning, jeg aldeles ikke kan forstaa. Thi hvad giver Partiet Venstre som saadant, og hvad giver den høje Regering som saadan til Gængæld for det saakaldte Samarbejde? Har det overhovedet nogen Sinde i nogen som helst Retning gjort noget for at bevare dette Samarbejde? Det er det, jeg Gang paa Gang har spurgt om, og det er det, jeg nu maa spørge om. Jeg kan i alt Fald ikke faa Øje paa, at man før Samlingens Slutning i Juli 1927 paa noget Tidspunkt har gjort noget som helst, om hvilket man med Rette kunde sige, at det var gjort for at tilfredsstille konservative Ønsker. Og det er det, som jeg altsaa har ment var det beklagelige, idet det efter min Mening, taget paa lang Sigt, nødvendigt maatte medføre, at der af de to Partier, hvorpaa dog lige godt i de fleste Tilfælde Regeringen hviler, nemlig Regeringens eget Parti og det konservative Parti, ikke under disse Forhold kunde opretholdes et Flertal her i Tinget. Det var altsaa ud fra den Betragtning, at jeg havde haabet, at Regeringen og dens Parti kunde have begrebet, at for deres egen Skyld var det nødvendigt paa en eller anden Maade at hjælpe det konservative Parti til at faa gennemført noget af det, det ønskede i Retning af at kunne hjælpe Erhvervslivet. Jeg har paa ethvert Tidspunkt udtalt, at for mig var det ingenlunde det afgørende, om det skete gennem Begrebet Told eller paa anden Maade. Men, som sagt, saa sent som ved Samlingens Slutning i Juli 1927 havde Venstre intet gjort, og det er altsaa efter den Tid, at jeg har udtalt, at hvis Venstre ikke vilde hjælpe os til at gennemføre noget, maa vi fornuftigvis tage Hjælpen, hvor vi kan faa den, og det vil altsaa faktisk i det givne Tilfælde sige eventuelt fra Socialdemokratiet tage Hjælpen til at gennemføre noget.

Efter at jeg havde holdt denne Tale ved Finanslovsforslagets tredie Behandling, havde vi de meget spændende Dage i Juli Maaned, hvor man ikke vidste, om Socialdemokratiet, naar det kom til Stykket, paa det Tidspunkt vilde noget eller ikke. Det er jo saa, at Socialdemokratiet altid angriber alt og alle for ikke at ville hjælpe, medens de selv vil hjælpe. Jeg havde, efter at Toldlovsforhandlingerne paa den jo noksom bekendte dramatiske Maade var

ved at bringes til Afslutning, Lejlighed til at udtale, at efter min sikre Overbevisning viste Socialdemokratiets Stilling ved disse afsluttende Forhandlinger, at da det kom til Stykket, vilde Socialdemokratiet i Virkeligheden ikke gøre noget for at hjælpe paa Byerhvervenes Forhold, og jeg fastholder i enhver Henseende denne Udtalelse.

Nu kom saa den Tid, der laa imellem Samlingerne, og hvor jeg altsaa paa den ene Side ikke kunde nære nogen stor Forventning til Venstre, paa den anden Side ganske vist var skuffet af Socialdemokratiets Holdning i Slutningen af Samlingen 1926—27, men dog maatte antage, at da nu en Gang Socialdemokratiet var kommet paa Vandring over imod Told, saa var der dog et Haab om, hvis man ikke paa anden Maade kunde faa Hjælp, da at kunne faa den fra Socialdemokratiet. Det var altsaa paa et Tidspunkt, der ligger imellem de to Samlinger, at jeg udtalte og ogsaa skrev noget i den Retning, og det er altsaa det, det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg misbilliger. Jeg maa som sagt hævde, at jeg forstaaer ikke denne Misbilligelse, og jeg forstaaer slet ikke, at Partiet Venstre, med de Kendsgerninger, der ligger bagved, kan vente sig, at et konservativt Parti ikke vil gøre, hvad det kan, for at fremme sine egne Formaal og tage Hjælpen, hvor Hjælpen kan faas; Venstrepartiet følger jo saa brutalt som paa nogen Maade muligt ved enhver Lejlighed den Vej, uden Hensyn til det med det i mange Forhold samarbejdende Parti, netop at gennemføre, hvad de kan gennemføre, tagende Hjælpen, hvor Hjælpen kan faas. Man siger fra Venstres Side, at hvis noget lignende skulde ske i Retning af et konservativt Samarbejde med Socialdemokratiet, saa vilde der ligge et Hus, saa vilde Venskabet helt være brudt, saa vilde Samarbejdet være brudt. Lad os tale saa smaat om Venskabet, i Politik er der vist ikke, naar alt kommer til alt, saa forfærdelig meget, der hedder Venskab. Det er der maaske overhovedet ikke. Der er mange, der kan citere mangt og meget, men en af de faa Ting, jeg husker, og i hvilken jeg har ment at se en stor Livssandhed, er det noksom bekendte Vers: „Venskab er fiolet — sig mig, hvor findes det?“ Det kan vist siges i al Almindelighed, men det gælder i Særdeleshed, hvor det drejer sig om Politik.

Altsaa, dette med, at Venskabet skulde være brudt, hvis vi gennemførte et eller andet paa Trods af Venstre, derpaa lægger jeg ikke saa overdreven Vægt. Det